

Ne okuyorsun bugünlerde?

Susan Clarke'ın *Jonathan Strange and Mr Norrell* kitabını. Daha önce bahsetmiş olabilirim, uzunca bir kitap. Başka bir şey okuyacak zaman da bırakmıyor.

Hoşuna gitmiş herhalde.

Uzun zamandır böyle ince dokunmuş roman okumamıştım. Sakin ve uzun bir roman. Fantastik konulardan nasıl bahsedilmesi gerektiğini gösteren bir roman.

Fantastik kurgu mu?

1. yüzyıl başlarında Londra'da bir büyücü olduğunu anlatıyor. Onun devlet hizmetinde çalışmaya başlaması ve bunun etrafında gelişen konular.

Normal şartlar altında pek zevk alacağın bir konu değil.

Benim bu bilim-kurgu ve fantastik-kurgu *janrından* asıl derdim, yaşadığımız dünyanın temellerinden ayrı kabuller yaptıklarında, bunun altını dolduracak kadar konuyu işlemeyişlerinde. *İnsan* denen edebiyatın asıl mevzuu yaratık, zaten tuhaf bir şey, çeşit çeşit duygular, hayaller, düşünceler içinde yüzüyor. İnsanın kendini tanıması bile bir süreç, bir çaba istiyor ancak bu kitapların ekseriyetinde, çok farklı kabuller yaptıktan sonra, insan tarafının işlenmesi zayıf kalıyor.

Uzaylılar ortalıkta geziyor ama insanlar işe gitmeye devam ediyor mesela.

Onun gibi. Adam uzayda koloni kurduruyor, domuza benzeyen ama zeki farklı bir tür canlıyla karşılaştırıyor ama kolonidekiler *Portekizli* ve Katolik, kolonide de Katolik ahlakından falan bahsediliyor. Dünyanın şimdiki halinden de beşbin yıl geçmiş veya ona benzer bir şey.

Yüz sene önceki Katoliklik bile şimdikine benzemezken.

Evet. Bunların bahsini yapıyorsan, altını doldurman gerekir. Tanrıdan bahsedeceksen, uzaya çıkmış ve dönmekte olan bir adamın, diyelim uzay boşluğuna düşmüş veya bir gezegenin yörüngesindeki bir Katoliğin yaşadığını, düşündüğünü anlatmak da yeter. Bu inançlarda da yeterince *macera* var.

Anladım sanırım. Bu kitapta o sebeple aradığını bulmuş gibi.

Evet. Büyü yapmak mesela o kadar kolay değil, sonuçları o kadar kesin değil. Gerçekten bir büyücü olsa ve bu büyücü sadece hava durumunu değiştirebiliyor olsa, başına neler gelir? Bunun üzerine binlerce sayfa yazabilirsin. Çünkü böyle biri tek başına yaşamıyor, insan olarak elinden her şey gelmiyor, yeteneğini kimin hizmetine sunacağı belli değil, yeteneğini kimlerin kullanmak isteyeceği belli. Gerçek dünyada, değil dünyadışı durumlar, bir adama piyango çıkması bile hayatındaki her şeyi, bütün fikirleri, inançları, çevresini değiştirir.

Evet, gerçeğin romanlardan daha ilginç olmasının sebebi de belki budur. Yazar romanını yeterince işlese, duyguları, olayları ve kişileri derinliğince verse, belki okumanın *saat zayıyatı* olarak görülmediği eserler de bulabileceğiz. Velakin bunlara pek de rastlamıyoruz.